

REFERAT Ældre- og Handicapudvalget 2014-2017 d. 20-06-2017

Mødedato Tirsdag d. 20. juni 2017 kl. 09:30

Mødested Indgangen, Dalumvej 95B, 5250 Odense SV

Indholdsfortegnelse

Reviderede retningslinjer og nyt navn for §18-puljen.....	3
Godkendelse af driftsaftaler for frivillige foreninger.....	6
Godkendelse af samarbejdsaftale om et udviklingscenter på demensområdet.....	8
Beslutning om fremtidige målgrupper for kommunale plejecentre.....	11
Beslutning vedr. forslag om fysioterapeuter på plejecentre.....	13
Drøftelse af kapacitetsanalyse på det specialiserede socialområde.....	16
Orientering om frivillige foreningers brug af frivillighuse.....	19
Orientering om puljer under Den nationale demenshandlingsplan 2025.....	20
Orientering om efterbetaling til de private leverandører af pleje i dagtimerne.....	22
Besøg i Indgangen.....	23
Aktuelle sager.....	24

Punkt 1: Reviderede retningslinjer og nyt navn for §18-puljen

00.06.00-A00-23-16

Resume

Retningslinjerne for ”§18-puljen” sætter de formelle rammer for uddelingen af Odense Kommunes såkaldte §18-midler, som yder tilskud til frivilligt socialt arbejde. Med en frivillig social indsats forstås handlinger, der giver enkeltindivider eller grupper en øget velfærd og omsorg eller sigter mod at løse velfærdsproblemer. De frivillige sociale indsatser er målrettet udsatte borgere eller andre grupper mennesker med vanskelige kår og er medvirkende til at forbedre livskvaliteten for disse grupper.

Ældre- og Handicapforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen har i fællesskab udarbejdet et revisionsoplæg til retningslinjerne. Ændringerne er foretaget ud fra Odenses målsætning om, at det skal være nemt at være frivillig.

For at de nye retningslinjer kan træde i kraft skal Ældre- og Handicapudvalget, Børn- og Ungeudvalget samt Beskæftigelses- og Socialudvalget godkende dem. Godkendes revisionsoplægget til retningslinjerne på udvalgsmøde den 20/6 2017, kan de anvendes ved den store uddelingsrunde for 2018 med ansøgningsfrist den 1/10 2017.

Godkendes revisionsoplægget vil det medføre følgende overordnede indholdsmæssige, sproglige, strukturelle og redaktionelle ændringer i retningslinjerne:

- Mulighed for treårige bevillinger fra Hovedpuljen.
- Mere enkle kriterier for at søge Udviklingspuljen.
- Udviklingspuljen får en beløbsgrænse på 50.000 kr.
- Praktiske procedurer er udskilt fra retningslinjerne.
- Puljen ændrer navn til ”Puljen for frivilligt socialt arbejde”.
- Redaktionel opstramning.
- Beslutningskompetencerne fremgår nu af revisionsoplægget til retningslinjerne.
- Mulighed for at fagudvalg fra år til år kan vælge temaer for puljen.

Revisionsoplægget til nye retningslinjer fremgår af bilag 1, og en sammenligning af de to sæt af nye og nuværende retningslinjer kan ses i bilag 2.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Ældre- og Handicapforvaltningen, og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at de respektive udvalg godkender:

1. Revisionsoplægget til nye retningslinjer for §18-puljen med ikrafttrædelse den 1/8 2017.
2. At ”§18-puljen” ændrer navn til ”Puljen for frivilligt socialt arbejde (§18-midlerne)”.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingerne.

Udvalgsmedlemmerne Brian Lauridsen og Mark Grossmann stemmer imod.

Sagsfremstilling

Om §18-puljen

Lovgrundlaget for §18-puljen er Servicelovens §18. §18-puljen giver tilskud til frivillige sociale indsatser og aktiviteter og skal desuden styrke samarbejdet med de frivillige sociale foreninger. Ansøgninger, hvis primære målgruppe er borgere over 60 år, behandles af Ældre- og Handicapforvaltningen, mens ansøgninger med målgruppe under 60 år administreres af Beskæftigelses- og Socialforvaltningen med understøttelse af Børn- og Ungeforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen. Siden 2015 har forvaltningerne opereret ud fra et fælles sæt retningslinjer for §18-puljen.

§18-puljen er delt i to delpuljer:

- Hovedpuljen har en årlig ansøgningsfrist den 1/10 til midler i det efterfølgende kalenderår.
- Udviklingspuljen har løbende ansøgningsfrist til projekter i indeværende kalenderår, og 10 % af den samlede puljesum er afsat til Udviklingspuljen.

Formål med revisionsoplægget

Forvaltningen vurderer, at det er hensigtsmæssigt med en justering af retningslinjerne, så de fremgår endnu skarpere, overskuelige og forståelige. Derfor er der i revisionsoplægget til beslutning tale om få indholdsmæssige ændringer, og mange sproglige, strukturelle og redaktionelle ændringer.

Gennemgang af ændringerne

1. Mulighed for treårige bevillinger fra Hovedpuljen. I de gældende retningslinjer kan foreninger få op til toårige bevillinger. Ved treårige bevillinger sikres en øget stabilitet af foreningernes økonomiske grundlag. Dette er særligt hensigtsmæssigt for de foreninger, der har lønnede medarbejdere og en fast "drift".
2. Kriterierne for at søge Udviklingspuljen er blevet mere enkle. Udviklingspuljens kriterier bliver mere fleksible for i højere grad at understøtte fornyelse og initiativer, der opstår i løbet af året.
3. Praktiske procedurer er udskilt fra retningslinjerne. De praktiske procedurer, som administrativt skal udmønte de politisk besluttede retningslinjer, er et forvaltningsmæssigt anliggende. Procedurene vil fremgå tydeligt af hjemmesiden. F.eks. ønsker forvaltningerne et øget fokus på mundtlige ansøgninger, som afholdes på i forvejen udmeldte datoer som Puljens dag.
4. Udviklingspuljen får en beløbsgrænse på 50.000 kr. Der har hidtil ikke været en beløbsgrænse. Beløbsgrænsen på 50.000 kr. er sat for at få størst mulig spredning af nye aktiviteter i løbet af året som modvægt til eksisterende tiltag.
5. Puljen ændrer navn til "Puljen for frivilligt socialt arbejde". Puljens navn giver en mere intuitiv sammenhæng mellem navn og formål og kræver ikke forudgående kendskab til Servicelovens §18.
6. Redaktionel opstramning. Retningslinjerne er gjort væsentligt kortere, mere præcise og overskuelige ved hjælp af en stram struktur med punktform og retvisende overskrifter, ligesom undtagelser og særtilfælde i retningslinjerne er minimeret. F.eks. er forståelsen af forskellen mellem Hovedpuljen og Udviklingspuljen blevet mere tydelig.
7. Beslutningskompetencerne fremgår nu af revisionsoplægget til retningslinjerne.
8. Temaer for puljen. Det er fremhævet, at de politiske fagudvalg fra år til år kan vælge at prioritere bestemte temaer, og evt. også vælge at tilføre puljen ekstra midler til de særlige temaer. Dette er indskrevet bl.a. for at målrette puljen og skabe forudsætninger for inspiration til udvikling af nye frivillige sociale initiativer.

Foreningers medindflydelse og bemærkninger

Revisionsoplægget for retningslinjerne for §18-puljen har været sendt til kommentering hos Frivilligcenter Odense og de øvrige frivillige sociale foreninger i Odense, Ældrerådet, Udsatterådet, Handicaprådet samt Center for Civilsamfund. Der

er indkommet 6 skriftlige kommentarer samt mundtlig feedback fra Center for Civilsamfund. Relevante ændringsforslag er indskrevet i det vedlagte revisionsoplæg. Oversigt over de indkomne høringssvar er vedhæftet.

Der er generel stor opbakning og ros til revisionsoplægget. Den eneste indvending kommer fra Ældrerådet, som ikke bakker op om treårige bevillinger. Ældrerådet mener, at det kan få en negativ betydning for små foreninger, fordi en stor del af puljen vil være forlods bundet i flerårige bevillinger. Forvaltningerne vurderer, at indvendingen ikke bør give anledning til ændringer, da det er op til det enkelte udvalg, at vurdere om de konkrete ansøgninger skal tildeles treårige bevillinger.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Revisionsoplæg Retningslinjer for puljen for frivilligt socialt arbejde

Sammenligning af §18 retningslinjer 2015 og 2017

Kommenteringsnotat - reviderede §18 Retningslinjer

Punkt 2: Godkendelse af driftsaftaler for frivillige foreninger

27.15.12-A00-1-15

Resume

I denne sag indstilles, at udvalget godkender, at der bliver lavet nye driftsaftaler for de fire frivillighuse, som får et fast tilskud til driften. De fire frivillighuse er Rådgivnings- og Aktivitetscentret på Kallerupvej, Seniorhus Odense, Ældreidrættens Hus og Bolbro Brugerhus.

Overordnet er den frivillige verden en væsentlig del af fundamentet for demokratiet, fordi den bidrager til at skabe et inkluderende samfund. Derfor har forvaltningen et stærkt fokus på samarbejdet med Odenses mange frivillige foreninger og aktive borgere.

De nuværende aftaler med frivillighusene er indgået på forskellige tidspunkter og under forskellige rammer og vilkår. Derfor skal der udarbejdes nye og ensartede driftsaftaler, som blandt andet sikrer, at de frivillige aktiviteter bliver styrket til gavn for brugerne af husene. Derudover sikres det,

- At forvaltningens vision om den rehabiliterede forvaltning bliver afspejlet i driftsaftalerne (Vi støtter voksne mennesker i at leve et uafhængigt og selvstændigt liv)
- At de fire frivillighuse får et ensartet grundlag for deres virke.
- At der skabes en mere gennemskuelig økonomi

To af frivillighusene modtager hjælp til økonomi- og lønstyring i forvaltningens økonomisystem. Med de nye driftsaftaler vil forvaltningen ikke længere yde denne service. Til gengæld foreslås det, at frivillighusene får et tilskud, som bliver øremærket til bogholderi. Tilskuddet vil samlet udgøre anslået 200.000 kr.

Forvaltningen forventer, at der med de nye driftsaftaler kommer et endnu stærkere fokus på frivillighed, selvbestemmelse og ejerskab hos de frivillige foreninger.

De nuværende har et opsigelsesvarsel på et år. Forvaltningen arbejder dog på, at der kan opnås enighed med frivillighusene om, at de nye aftaler kan træde i kraft pr. 1/1 2018.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender udarbejdelsen af nye driftsaftaler for Rådgivnings- og aktivitetscentret på Kallerupvej, Seniorhus Odense, Ældreidrættens Hus og Bolbro Brugerhus. Herunder, et tilskud på anslået 200.000 kr. til bogholderi.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Se sagsresumé.

Effekt

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Forvaltningen vurderer, at borgerne med de nye driftsaftale vil få endnu mere gavn af aktiviteterne i frivillighusene samt bidrage til, at Odense fortsat vil være kendetegnet ved stærke lokalsamfund, hvor borgerne tager ansvar for hinanden.

Økonomi

Det foreslås, at frivillighusene får et tilskud, som bliver øremærket til bogholderi. Tilskuddet vil samlet udgøre anslået 200.000 kr, og vil blive finansieret af budgetværnet.

Punkt 3: Godkendelse af samarbejdsaftale om et udviklingscenter på demensområdet

00.16.00-A00-5-16

Resume

I denne sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at udvalget godkender samarbejdsaftalen om et udviklingscenter på demensområdet. Officielt vil det få navnet Udviklingscenter for demensområdet på Fyn.

Det overordnede formål med udviklingscentret vil være at understøtte, at fynske borgere med demens får adgang til den nyeste viden og højeste kvalitet i forhold til et trygt og værdigt liv med demens. Udviklingscentret vil samtidig være det første af sin art, hvor kommuner og uddannelsescentre samarbejder på tværs om uddannelse af personale på demensområdet.

Baggrunden for etableringen af udviklingscentret er, at der i Danmark lever ca. 87.000 mennesker med en demenssygdom. Der diagnosticeres ca. 7.700 nye tilfælde af demens i Danmark hvert år. Det skønnes at ca. 400.000 personer i Danmark lever med en demenssygdom i familien. Nationalt Videncenter for Demens estimerer de totale plejekostninger ved demens i Danmark til at andrage i nærheden af 24 milliarder kr. om året.

Udviklingscentret vil blive finansieret af fynske kommuner, fynske uddannelsesinstitutioner og OK-Fonden. Forvaltningen vil få en årlig udgift på ca. 400.000 kr.

I sagsfremstillingen vil der være en beskrivelse af samarbejdsaftalens indhold. I bilaget er vedlagt samarbejdsaftalen.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender samarbejdsaftalen om Udviklingscenter for demensområdet på Fyn.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Formålet med udviklingscentret er at sikre, at de fynske borgere har et trygt og værdigt liv med demens. Derfor går de fynske kommuner og uddannelsesinstitutionerne sammen om at lave et udviklingscenter, hvor fællesskabet skal fremme vidensgrundlag, uddannelse og praksis inden for demensområdet på Fyn.

Udviklingscenteret har som mål at være i front, når det gælder:

- Videns- og erfaringsopbygning i forhold til uddannelse og efter- og videreuddannelse af medarbejdere på demensområdet.
- Evidensbaseret viden om betydning af Rammer/bygninger/miljø og lignende for borgere med demens.
- Praktisk udøvelse i mødet mellem borger og medarbejdere samt ledelse og organisering inden for demensområdet.

Målet er at udvikle og skabe sammenhæng mellem nye faglige løsninger og ny faglig viden i Udviklingscenteret med henblik på at understøtte, at borgerne med demens og deres pårørende får indsatser af højeste kvalitet.

Udviklingscenteret skal koble udvikling og praksis. Det betyder, at udviklingscentret skal udvikle praksisnær læring og indsatser til gavn for borgere med demens og deres pårørende.

Odense Kommunes deltagelse i udviklingscentret er i tråd med forvaltningens øvrige arbejde på demensområdet. Som for eksempel Byen for livet og Demensvenner.

Samarbejdsaftalen træder i kraft den 1. september 2017.

Organisering af udviklingscentret

Udviklingscenteret etableres med en styregruppe, en følgegruppe og et sekretariat.

Styregruppen er udviklingscenterets øverste myndighed. Den sammensættes af en repræsentant fra hver af de deltagende kommuner, institutioner og OK Fonden. Styregruppen beslutter gennem årlig handleplan udviklingscenterets aktiviteter.

Følgegruppens medlemmer udpeges af styregruppen. Følgegruppen har en rådgivende funktion i forhold til udarbejdelse af handleplan, kvalificering af leverancer i Udviklingscenteret samt at være ambassadører i forhold til det fynske samarbejde på demensområdet.

Sekretariatet er den daglige organisation, der driver samarbejdet. Sekretariatets overordnede opgave er at koordinere indsatser samt deltagernes praktiske samarbejde og understøtte og koordinere videndeling og netværk. Sekretariatet bemannes med to personer med kompetencer indenfor demens, vidensopbygning, udviklingsprojekter og konsulentfunktioner.

Sekretariatet er under daglig ledelse af UCL og får fysisk placering på UCL, Niels Bohrs Allé, Odense. UCL forpligter sig til at stille faciliteter til rådighed for sekretariatet og afholde udgifter herved.

Leverancer i udviklingscentret

Udviklingscenterets handleplan angiver konkrete aktiviteter, deltagere og kontekster for udviklingscentrets virksomhed. For at kunne opfylde målet om at skabe sammenhæng mellem nye faglige løsninger og ny faglig viden til gavn for borgere med demens og deres pårørende, skal Udviklingscenteret have særligt fokus på følgende leverancer:

- Identificere, prioritere og afprøve ny viden, som efterfølgende omsættes som fx modeller i kompetenceudviklingsforløb, uddannelser, målrettede indsatser og arbejdsgange inden for demensområdet generelt og på de enkelte uddannelsesinstitutioner.
- Medudvikler på efter- og videreuddannelse i forhold til relevante faggrupper.
- Sparringspartner og/eller tovholder på evaluering af faglige indsatser.
- Tovholder på vidensopsamling og erfaringsudveksling i forhold til velfærdsteknologiske løsninger.

- Facilitering af ledelsesnetværk på demensområdet, herunder arrangør og tovholder på temadage blandt kommunerne.
- Medudvikler på, hvordan man understøtter lokalmiljøer i forhold til borgere med demens.
- Sparringspartner/videnskoordinerende i forbindelse med ny lovgivning (f.eks. magtanvendelse).
- Facilitering af demenskonsulent-netværk.
- Tovholder på fondsansøgninger og tilbudsgivning.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Forvaltningen forventer, at udviklingscentret vil bidrage til at øge livskvaliteten for borgere med demens i Odense Kommune.

Økonomi

Udviklingscentret vil blive finansieret af fynske kommuner, fynske uddannelsesinstitutioner og OK-Fonden. Forvaltningen vil få en årlig udgift på ca. 400.000 kr. Det vil blive finansieret af Demenscentrum.

Bilag

Samarbejdsaftale for Udviklingscenter for Demens

Høring udviklingscenter

Punkt 4: Beslutning om fremtidige målgrupper for kommunale plejecentre

00.16.02-A00-1-15

Resume

Den demografiske udvikling viser entydigt, at antallet af ældre borgere og antallet af demente er støt stigende. Forvaltningen forventer derfor, med afsæt i en kapacitetsanalyse på området, at kommunens plejeboliger i fremtiden vil blive beboet af en målgruppe, hvor demente udgør langt størstedelen af beboerne.

Netop derfor er et af Ældre- og Handicapudvalgets anlægsønsker til budget 2018, at Ældrecenter Øst bliver gjort demensegnet. Erfaringerne herfra vil efterfølgende blive brugt til den fremtidige indsats med at gøre kommunes plejeboliger demensegnede.

I forlængelse af ovenstående indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at udvalget beslutter, at fremtidens plejecentre hovedsagligt bliver målrettet borgere med demens. Derudover vil forvaltningen have fokus på plejeboliger til borgere med særlige somatiske behov. Omfanget heraf skal dog afdækkes nærmere, da forvaltningen forventer, at denne gruppe af borgere forventes at kunne modtage pleje i eget hjem i længere tid end i dag grundet bl.a. velfærdsteknologi.

Forvaltningens indstilling skal for det første ses i lyset af, at et af målene for forvaltningens arbejde er at støtte borgere med demens i at leve længst muligt i eget liv. For det andet, Den nationale demenshandlingsplan 2025, hvor en af målsætningerne er, at Danmark skal være et demensvenligt samfund. Det demensvenlige samfund bygger blandt andet på, at mennesker med demens og deres pårørende skal kunne være trygge ved, at de fysiske rammer er indrettet, så de rummer de demente borgeres behov.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget beslutter, at plejecentrene for fremtiden hovedsagligt bliver målrettet borgere med demens.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

I takt med, at andelen af ældre i befolkningen stiger forventer forvaltningen, at antallet af borgere med en demensdiagnose, som har behov for en plejebolig, også stiger. Det er derfor afgørende, at både de eksisterende og de fremtidige plejeboliger kan imødekomme efterspørgslen efter flere og mere demensvenlige plejeboliger.

En demensvenlig indretning kan have stor betydning for demensramte beboeres tryghed og trivsel og kan bidrage til større livskvalitet for den enkelte beboer med demens. Samtidig kan en demensvenlig indretning og demenssikrede plejeboliger bidrage til forebyggelse af magtanvendelse.

For at skabe de bedst mulige forudsætninger for at imødekomme de stigende krav om en demensvenlig indretning af plejecentrene er det vigtigt, at udvalget tager stilling til, om plejecentrene i fremtiden skal målrettes borgere med demens.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Ved at målrette forvaltningens plejecentre til borgere med demens, forventes det, at borgere med demens på plejecentrene får en øget livskvalitet.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Høringsv. Demensboliger

Punkt 5: Beslutning vedr. forslag om fysioterapeuter på plejecentre

29.21.00-P08-1-17

Resume

I denne sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at Ældre- og Handicapudvalget træffer beslutning om det forslag, som byrådsgruppe V har stillet vedrørende fysioterapeuter på plejecentre. På Ældre- og Handicapudvalgsmødet den 2/5 2017 stillede byrådsgruppe V forslag om, at forvaltningen igangsætter et forsøg om

"effekten af fysioterapi i forhold til svage ældre borgere på plejecentre. Målet for forsøget skal være, at rehabilitering og teknologi løbende forbedres og nytænkes samt, at arbejdsmiljøet forbedres. Antagelsen er, at hvis fysioterapeuterne er på plejecentrene fast, så slipper de ikke den ældre funktionsbesværede, når teknologien overtager, men sørger for, at indsatsen kører parallelt. Det vil frigive mere tid til personalet i en tid, hvor der bliver flere ældre".

I Ældre- og Handicapforvaltningen er rehabilitering grundlaget for vores arbejde. Det betyder, at vi samarbejder med de borgere, vi møder, om at gøre deres mål og drømme for hverdagen til virkelighed. Vi tror på, at borgerne er dem, der bedst kan sætte retningen for deres liv. Og derfor støtter vi op om de mål, der er vigtige for dem, ved at samarbejde, lytte, være i dialog og ved at bruge vores kompetencer på tværs af fagligheder.

Borgernes mål og drømme er forskellige og det er deres ressourcer også. Derfor arbejder forvaltningen løbende med den rehabiliterende tilgang og de tværfaglige kompetencer i medarbejdergruppen for at imødekomme det borgerne efterspørger. Ofte bliver udvikling og ændringer først afprøvet i prøvehandling eller forsøg, inden de bliver bredt ud i hele forvaltningen. Derfor forslår forvaltningen, at en realisering af forslaget fra byrådsgruppe V bliver omsat i én af nedenstående forslag.

- Forslag 1 - Prøvehandling med hverdagsrehabilitering på plejecenter. Forslaget fra byrådsgruppe V bliver realiseret i en allerede planlagt prøvehandling, hvor der på ét plejecenter bliver tilknyttet en fysio- eller ergoterapeut. Terapeutens opgave vil bl.a. være at øge kvaliteten af målrettet træning af hverdagsopgaver med beboerne. Det kan fx være i forbindelse med at tage tøj på eller toiletbesøg.
- Forslag 2 - Forsøg med fysioterapeut på plejecenter. Der bliver igangsat en ny prøvehandling, hvor en fysioterapeut bliver ansat og får fast tilknytning til ét plejecenter. Formålet bliver at afprøve effekten af fysioterapeutens arbejde i forhold til beboernes funktionsevne.

Forslagene er beskrevet yderligere i sagsfremstillingen.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender enten

1. forslag 1 vedrørende hverdagsrehabilitering på plejecentre, eller
2. forslag 2 vedrørende fysioterapeuter på plejecentre.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender forslag 2.

Rådmand Brian Skov Nielsen og udvalgsmedlemmerne Helle Nielsen og Niclas Turan Kandemir stemmer imod da finansieringen sker fra budgetværnet.

Sagsfremstilling

For beboere på plejecentre gavner fysisk træning de funktioner, som de bruger til deres almindlige daglige livsførsel. Samtidig kan træningen også imødegå aldersrelateret tab af muskelmasse. Det viser rapporten Recommendations on Physical Activity and Exercise for Older Adults Living in Long-term Care facilities.

Det er derfor naturligt for forvaltningen, at se på, hvordan træning på plejecentre kan bidrage til at øge beboernes livskvalitet. Nedenfor er der bekræftet to forslag, som kan realisere forslaget fra Byrådsgruppe V om, at igangsætte et forsøg om "effekten af fysioterapi i forhold til svage ældre borgere på plejecentre".

Forslag 1 - Prøvehandling med hverdagsrehabilitering på plejecenter

Forvaltningen er i gang med at planlægge en prøvehandling, der skal øge rehabiliteringsprocessen for borgere på plejecentre og udegrupper i forløb vedvarende sygdomsudvikling. Udgangspunktet bliver de hverdagsopgaver, der er betydningsfulde for borgeren. Med dem som udgangspunkt bliver borgeren trænet i at kunne varetage de ønskede hverdagsopgaver. Det kan fx være at gå på toilettet, at gå en tur i haven eller selv at kunne klæde sig på og af.

Prøvehandlingen omfatter også fysisk træning, i den udstrækning det er indlejret i træning af de hverdagsopgaver, der er betydningsfulde for den enkelte borger. Herved sikres den meningsfuldhed, som er afgørende for borgerens motivation.

Som del af prøvehandlingen vil tidlig opsporing af funktionsnedsættelse også indgå. Eventuelle nedsættelser vil medføre igangsættelse af rette indsatser og udredning.

Forvaltningen tilstræber, at de to stillinger bliver varetaget af henholdsvis en ergoterapeut og en fysioterapeut. Dog er det vigtigste forhold, at stillingen bliver besat af en kandidat med de rette kompetencer i forhold til prøvehandlingen. Medarbejderens opgave vil være at arbejde målrettet med træning af hverdagsopgaver med beboerne. Arbejdet sker med afsæt i forvaltningens rehabiliteringstilgang og sammen med det øvrige personale.

Prøvehandlingen er en del af Kvalitets- og udviklingsplanen og skal derfor bibringe et provenu til planen. Udgifterne til prøvehandlingen er finansieret af de investeringsmidler, som er tilknyttet kvalitets- og udviklingsplanen.

Læs mere om prøvehandlingen i bilag 1.

Forslag 2 - Forsøg med fysioterapeut på plejecenter

For at undersøge effekten af fysioterapi for borgere på plejecentre, kan der blive etableret et forsøg på ét af forvaltningens plejecentre. Forsøget kan fx tage udgangspunkt i anbefalingerne fra rapporten Recommendations on Physical Activity and Exercise for Older Adults Living in Long-term Care facilities.

Rapporten anbefaler, at nedbringe den tid, plejehjemsbeboerne sidder stille. Det skal ske ved at introducere små korte aktivitetssessioner (2-5 minutter) to gange om dagen. Samtidig skal borgeren have udarbejdet et personligt træningsprogram, som bliver gennemført to gange ugentligt.

I forsøget vil effekten for borgerne løbende blive overvåget. Formålet med forsøget vil være at synliggøre effekten af tilknytningen af fysioterapeuten i forhold til borgernes funktionsniveau. Selve indsatsen på plejecentret vil ske i et tværfagligt samarbejde med plejecentrets øvrige personale. Efter forsøget vil det være muligt at vurdere, hvilken effekt forsøget har skabt, og hvordan forsøget eventuelt kan blive udbredt til andre af forvaltningens plejecentre.

Ansættelse af en fysioterapeut vil koste omkring 0,5 mio. kr. årligt. Hvis udvalget vælger at realisere forslaget fra Byrådsgruppe V gennem forslag 2, vil udgiften til fysioterapeuten blive dækket af forvaltningens budgetværn.

For at prøve forsøget på forskellige arbejdspladser, kan det være en mulighed at køre forsøget på to mindre plejecentre. Ved at vælge to mindre plejecentre, vil opgaven stadig kunne blive udført af én fysioterapeut.

Træning som del af genoptræningsplaner

Som praksis er i dag, bliver der ydet fysioterapi til beboerne på plejecentre, hvis de er visiteret til en genoptræningsplan. Det kan fx være i forbindelse med en hospitalindlæggelse, at beboeren har fået en genoptræningsplan. Den praksis fortsætter under eventuelle prøvehandling.

Effekt

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Begge forslag vil understøtte, at flere borgere på plejecentre opretholder deres funktionsniveau og i en længere periode vil kunne varetage almindelige daglige aktiviteter.

Økonomi

Forslag 1 - hverdagsrehabilitering på plejecenter

Prøvehandlingen er en del af Kvalitets- og udviklingsplanen og skal derfor bibringe et provenu til planen. Udgifterne til prøvehandlingen er finansieret af de investeringsmidler, som er tilknyttet kvalitets- og udviklingsplanen.

Forslag 2 - fysioterapeut på plejecenter

Lønudgiften til en fuldtidsansat fysioterapeut er ca. 0,5 mio. kr. Udgiften bliver dækket af forvaltningens budgetværn.

Bilag

Bilag til forslag 1 Kommisorium Provenu af rehabilitering i Forløb vedvarende sygdomsudvikling

høringssv. fysioterapi

Punkt 6: Drøftelse af kapacitetsanalyse på det specialiserede socialområde

00.00.00-A00-99-17

Resume

I den sag indstiller Ældre- og Handicapforvaltningen, at Ældre- og Handicapudvalget drøfter resultatet af kapacitetsanalysen på det specialiserede socialområde. Kapacitetsanalysen skal danne grundlag for at drøfte det fremtidige behov for botilbudspladser samt støtte i eget hjem til borgere med

- Medfødt hjerneskade.
- Sindslidelse.
- Erhvervet hjerneskade.

Formålet med at lave en kapacitetsanalyse er at kunne imødekomme fremtidens efterspørgsel. Analysen bygger på prognoser, som giver forvaltningen baggrunden for at udvise rettidig omhu. Med udgangspunkt i Fokusområde handicap blev der sat gang i bevægelsen mod, at flere borgere kan leve et mere selvstændigt liv. Prognoserne viser, at den bevægelse er godt i gang.

På det specialiserede område arbejder forvaltningen målrettet med rehabiliteringen. Det betyder, at vi ser på den enkelte borgers potentiale og mulighed for at deltage aktivt i samfundet. På den baggrund er der sket en bevægelse i behovet for botilbudspladser til andre indsatser, hvor borgeren får en mere selvstændig livsførsel. De andre indsatser er fx støtte i eget hjem af hjemmevejlederteamet, neuropædagogisk team eller bostøtten (§ 85). Udviklingen er særlig tydelig for borgere med sindslidelse, hvor færre borgere får brug for en botilbudsplads.

Område	Kapacitetsanalysens prognose frem til 2025
Medfødt hjerneskade	<ul style="list-style-type: none"> • 20-25 flere botilbudspladser til borgere med autisme. • 13-14 flere pladser med mulighed for skærmning. • 50-70 flere borgere med behov for støtte i eget hjem.
Sindslidende	<ul style="list-style-type: none"> • 29 færre botilbudspladser. Heraf vil 8 af pladserne vedrøre borgere fra andre kommuner. • 46 flere borgere med behov for støtte i eget hjem.
Erhvervet hjerneskade	<ul style="list-style-type: none"> • 2 flere pladser til borgere med behov for midlertidige rehabiliterende indsatser. • 3-7 flere pladser til borgere med behov for midlertidige rehabiliterende indsatser fra andre kommuner. • 20 flere borgere med behov for støtte i eget hjem.

Sagen bliver ledsaget af et oplæg på udvalgs mødet.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter kapaciteten på det specialiserede socialområde med baggrund i kapacitetsanalysens hovedresultater.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget drøftede indstillingen.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet en kapacitetsanalyse, der skal vurdere pladsbehovet i perioden frem til 2025. I denne sag præsenterer forvaltningen analysens hovedkonklusioner. Kapacitetsanalysen er vedlagt sagen som bilag.

Analysen ser alene på behovet for botilbud og støtte i eget hjem (§ 85) fra 2017 frem til 2025. Det betyder, at analysen ikke omhandler indsatser som støtte/kontaktpersonordningen, dagtilbud, ordning til Borgerstyret Personlig Assistance mv.

Medfødt hjerneskade

Frem til 2025 har området behov for 20-25 flere botilbudspladser til borgere med autisme. Behovet er vurderet ud fra den målgruppe, som Børn- og Ungeforvaltningen har i deres tilbud. Når de bliver 18 år overgår de til Ældre- og Handicapforvaltningens tilbud. Dels ud fra de senere års pladsforbrug. Der er tale om meget støttekrævende borgere med høj funktionsnedsættelse.

Forvaltningen vurderer, at der frem til 2025 også bliver behov for 13-14 nye pladser med mulighed for skærmning. Skærmede pladser bliver brugt til borgere med medfødt hjerneskade, som har behov for forøget opsyn og skærmning fra omgivelser eller som har modtaget en domsanbringelse. Behovet er vurderet dels ud fra den målgruppe, som Børn- og Ungeforvaltningen har i deres tilbud. Samt dels ud fra de senere års udvikling lokalt og på landsplan i antallet af domsanbringelser.

For borgere med behov for støtte i eget hjem (§ 85) viser analysen, at mellem 50-70 flere borgere vil have behov for indsatsen frem mod 2025.

Sindslidende

Det er forvaltningens vurdering, at antallet af borgere i målgruppen i 2025 vil være den samme som i dag. Dog vil der ske en bevægelse, så behovet for botilbudspladser falder, mens behovet for støtte i eget hjem vil stige. Bevægelsen vil betyde, at der i 2025 vil være behov for 29 færre botilbudspladser. Ud af de 29 pladser vil 8 være pladser, hvor der bor borgere for andre kommuner.

Behovet for støtte i eget hjem vil stige. Forvaltningen vurderer, at stigningen vil svare til 46 nye borgere med behov for støtte i eget hjem.

Erhvervet hjerneskade

På området forventer forvaltningen en lille stigning i behovet for botilbudspladser til borgere med vedvarende behov. De pladser forventer forvaltningen at kunne finde på Næsbyhus eller Lille Glasvej.

I forhold til botilbudspladser til borgere med behov for midlertidige rehabiliterende indsatser er behovet stigende. Forventninger er, at der bliver behov for 2 yderligere pladser til borgere fra Odense Kommune. Samtidig vil 3-7 flere pladser formentligt blive efterspurgt af andre kommuner. Efterspørgslen fra andre kommuner er begrundet i en vurdering fra Sundhedsstyrelsen. Sundhedsstyrelsen vurderer, at andre kommuner i højere grad vil begynde at efterspørge pladser på Bjerggårdshaven. Efterspørgslen fra andre kommuner vil ske, da der er kommet nye krav og forøget fokus på erhvervet hjerneskade og rehabilitering.

For borgere med behov for støtte i eget hjem viser analysen, at ca. 20 flere borgere vil have behov for indsatsen frem mod 2025.

Screeningsanalyse - hvordan bruger forvaltningen kapacitet

For at sikre den optimale brug af kapaciteten bliver der igangsat en screeningsanalyse. Analysen skal bl.a. belyse, hvordan brugen af arealer, pladser og tilbud på tværs af hele det specialiserede område i forvaltningen kan blive re-tænkt og anvendt optimalt. Samtidig skal analysen afdække hvilke faciliteter og indretninger, der er brug for i dag og fremadrettet. Samt hvilke efterspurgte tilbudsformer, der helt mangler i tilbudsviften og hvilke der eventuelt er blevet eller bliver overflødige fremadrettet.

Økonomi

Generelt sker der en bevægelse, så andre kommuner køber færre pladser i Odense Kommune. Samtidig køber Odense Kommune færre pladser i andre kommuner og regioner. Forvaltningen vurderer, at de to tendenser vil give balance i forhold til køb og salg af pladser. Bevægelsen viser, at en større andel af pladser i Odense Kommune bliver brugt af Odense borgere.

Kapacitetsanalysen kan resultere i anlægsønsker. Behov for anlægsønsker vil blive kortlagt i screeningsanalysen.

Bilag

Kapacitetsanalyse på det specialiserede socialområde juni 2017

Punkt 7: Orientering om frivillige foreningers brug af frivillighuse

27.15.12-A00-1-15

Resume

I denne sag orienterer Ældre- og Handicapforvaltningen om en undersøgelse af frivillige foreningers brug af frivillighusene (kommunale bygninger eller eksterne lejemål, der stilles til rådighed for frivillige foreninger).

Som del af budget 2017 og i tråd med projekt Vores bygninger besluttede udvalget den 24/5 2016, at forvaltningen skulle gennemføre en undersøgelse af de frivillige foreningers brug af frivillighusene med henblik på en eventuelt mere effektiv udnyttelse af frivillighusene. Sagen skal også ses i sammenhæng med, at foreningsområdet er det næste, som projekt Vores bygninger vil undersøge, i forhold til om flere ting kan samles i færre bygninger.

Ældre- og Handicapforvaltningen har løbende fokus på optimering af frivillighusene. Når en forening fx søger om midler til husleje fra § 18 og § 79-puljen, vurderer forvaltningen altid, om der er et lokale i de eksisterende lejemål eller kommunale bygninger, som de kan anvende. På den måde optimeres brugen af Odense Kommunes frivillighuse samtidig med, at midlerne fra § 18 og § 79-puljen bliver anvendt til aktiviteter frem for husleje.

Derudover er der en tæt dialog med Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen om foreningers lokalebehov, således kommunens bygninger og eksterne lejemål bliver anvendt bedst muligt. Et vigtigt opmærksomhedspunkt i den forbindelse er, at hvis der findes besparelser i regi af Vores bygninger, tilfalder midlerne By- og Kulturforvaltningen.

Undersøgelsens resultater

Generelt bliver frivillighusene brugt meget, men de fleste kan godt rumme mere især om aftenen og weekenderne. Undersøgelsen viser desuden, at placeringen er særdeles vigtig for frivillighusene; hvad enten den er central, så mange borgere har nem 'adgang' til huset. Eller den er meget lokal, så huset er et omdrejningspunkt i området. Derudover ses følgende typiske kendetegn:

- Bustilgængeligheden/afstanden til nærmeste stoppested samt, hvor ofte bussen kører er afgørende for, om brugerne kommer og benytter sig af aktivitetstilbuddene
- Frivillighusene danner rammer for steder, hvor ældre borgere kan danne (nye) fællesskaber på kryds og tværs
- Frivillighusenes caféer fungerer som åbne samlingspunkter
- En central placering tæt på indkøbsmuligheder er vigtigt for brugerne
- Frivillighusene giver mulighed for, at ældre borgere kan tage initiativ til samt afprøve forskellige aktiviteter og dermed bruge deres kræfter og energi på at vedligeholde egne kompetencer og samtidig skabe glæde for andre
- Frivillighuse danner relationer til og samarbejder med andre institutioner i lokalsamfundet, fx skoler og biblioteker

Punkt 8: Orientering om puljer under Den nationale demenshandlingsplan 2025

27.42.00-P20-1-17

Resume

I denne sag orienterer Ældre- og Handicapforvaltningen om, at der i forbindelse med den nationale demenshandlingsplan 2025 er udloddet to puljer, som forvaltningen vil søge. Forvaltningen vil søge puljerne for at styrke og udvikle indsatsen på demensområdet. Dette skal ses i lyset af den demografiske udvikling, som betyder, at der kommer flere mennesker med demens.

Formålet med puljerne er dels at støtte lokale eller landsdækkende aktiviteter, som kan bidrage til at fremme et demensvenligt samfund. Dels at sikre kompetenceudvikling på demensområdet med fokus på anvendelse og forankring af viden og kompetencer i praksis.

Forvaltningen forventer at søge om midler til tre tiltag.

Det ene tiltag vedrører etablering og igangsætning af et lokalt demensnetværk bestående af forskellige aktører i Odense (fx foreninger, organisationer, private aktører, uddannelsesinstitutioner, kulturelle aktører osv). Det andet tiltag vedrører et forløb med videreudvikling af tilbud til mennesker med demens i den tidlige fase. Det tredje tiltag vedrører kompetenceudvikling på demensområdet.

Tiltag 1: Etablering og igangsætning af et lokalt demensnetværk

Formålet med netværket vil være:

- At skabe en tværgående bevægelse i Odense på tværs af brancher og sektorer, som gensidigt kan støtte og udvikle demensvenligheden
- At øge medlemsorganisationernes og medlemmernes viden om demens
- At inspirere og motivere medlemmerne til nye demensvenlige aktiviteter
- At medlemmerne får sparring og understøttelse til gennemførelse af konkrete tiltag og aktiviteter
- At netværket fungerer som rollemodel,
- At medlemmerne skal sprede viden om demensvenlighed videre i deres respektive netværk.

Desuden etableres et borgerpanel, der skal have til opgave:

- At pege på behov for tilpasninger af adgang, ydelser og muligheder for mennesker med demens
- At være rådgivende ifht. behov fx i forbindelse med aktiviteter i foreningsliv, tilbud i fritidsliv, kommunikation mm.
- At være ambassadører for demensvenlighed.

Der søges om 450.000 kr. til etablering af netværket.

Tiltag 2: Forløb med videreudvikling af tilbud til mennesker med demens i den tidlige fase

Tiltaget vil anvende erfaringerne fra projektet ”Byhøjskolen – en daghøjskole for mennesker med demens”. Erfaringerne skal dels føre til en højskole, hvor frivillighed er det bærende element. Dels til udvikling og videreførelse af indhold i de visiterede dagtilbud for mennesker med demens i kommunen.

Forløbet skal samtidig pege på, hvordan de eksisterende aftenskole- og foreningstilbud kan gøres demensvenlige, så personer med demens kan blive længere i de almene tilbud. Og herefter kan gå videre til et særligt tilbud, hvor de frivillige har særlig viden om demens – og siden til det personalestøttede visiterede dagtilbud. Målet er at skabe en sammenhængende vifte af tilbud, der matcher det forløb, som mennesker med demens gennemgår.

Der søges om 550.000 kr. til forløbet med videreudvikling af tilbud til mennesker med demens i den tidlige fase og sker i et samarbejde med blandt andet Rådgivningscentret på Kallerupvej.

Tiltag 3: Løft af viden og kompetencer på demensområdet – en del af demensstrategien

Tiltaget skal, ligesom den øvrige kompetenceudvikling, være rettet mod god implementering og forankring i praksis. Målet er, at alle nye metoder er evidensbaserede og retter sig mod at understøtte borgerens livskvalitet og muligheden for i videst muligt omfang at realisere borgerens mål.

Derudover er målet, at en større gruppe af medarbejdere får et dybere kendskab til demenssygdommen, pædagogiske metoder, håndtering af udadreagerende adfærd og kommunikation med mennesker med demens.

Der søges om 2,2 mio. kr. til løft af viden og kompetencer på demensområdet.

Baggrund for Den nationale demenshandlingsplan 2025

Regeringen og satspuljepartierne har afsat i alt 470 mio. kr. til udmøntning af konkrete initiativer på baggrund af den ny nationale demenshandlingsplan 2025. Midlerne er prioriteret til 23 konkrete initiativer. To af initiativerne er ”Lokale og landsdækkende aktiviteter, der skal understøtte et demensvenligt samfund” og ”Praksisnært kompetenceløft i kommuner og regioner”.

Punkt 9: Orientering om efterbetaling til de private leverandører af pleje i dagtimerne

00.01.00-A00-4027-15

Resume

De private leverandører, der leverede pleje i dagtimerne i 2016, vil modtage en yderlig efterregulering på 670.000 kr.

Det sker, da forvaltningen har opdaget en fejl i beregningsgrundlaget. Fejlen blev opdaget ved gennemgang af forudsætningerne for beregning af efterreguleringen til de private leverandører. Som en del af forudsætningerne for efterreguleringen bliver leveret timepris omregnet til bevilliget timepris, da der generelt bliver leveret færre timer end bevilliget timer. Forskellen opstår, når borgeren fx har været indlagt, på ferie eller selv aflyst besøget.

Fejlen er sket i omregningen fra leveret timepris til bevilliget timepris. Omregningsmetoden er nu rettet, men den har betydet, at leverandørerne har fået for lav efterregulering for 2016.

Udgiften på de 670.000 kr. vil belaste forvaltningens budget i 2017.

Ældre- og Handicapudvalget blev på mødet den 2/5 2017 orienteret om efterreguleringen til de private leverandører. Det skete i sagen vedrørende fritvalgspriserne for 2017.

Punkt 10: Besøg i Indgangen

00.00.00-A00-772-16

Resume

Udvalgsmødet bliver afholdt i Indgangen på Dalumvej med efterfølgende spisning på restaurant Carlslund.

Indgangen er et sted, hvor borgeren kan møde personale fra kommunen.

I Indgangen finder borgeren også:

- Det Hjælpssomme Hjem, hvor borgeren kan se og afprøve hjælpemidler
- Sundhedsklinikken Dalum, hvor borgeren kan få løst sygeplejefaglige opgaver, hvis man er visiteret til sygepleje i Odense Kommune.

Derudover har borgeren mulighed for at bruge pc'er til fx digital selvbetjening eller til at søge efter et aktivitets- eller foreningstilbud på Paletten.

Punkt 11: Aktuelle sager

00.00.00-A00-772-16

Resume

1. Referat af kontaktudvalgsmøde på Hjallesø Plejecenter den 23. marts 2017.
2. Referat af kontaktudvalgsmøde på Dania den 18. maj 2017.
3. Referat af kontaktudvalgsmøde på Ældrecenter Øst 1 den 1. juni 2017.

Bilag

Referat af kontaktudvalgsmøde på Hjallesø Plejecenter den 23. marts 2017

Referat af kontaktudvalgsmøde på Dania den 18. maj 2017.

Referat af kontaktudvalgsmøde på Plejecenter Øst 1, torsdag den 1. juni 2017